

Förfrågan från AI Zimbabwe om att söka pengar på svenska ambassaden

Förfrågan

I veckan fick vi en förfrågan från våra kollegor i AI Zimbabwe som vill söka stöd från svenska ambassaden för human rights education (HRE) kring dödsstraff, jämställdhet, yttrandefrihet och ESK-rättigheter. Många ambassader har en pott med pengar som lokala organisationer kan söka pengar ifrån. Det är förstås inte säkert att de skulle få summan och det är en förhållandevis stor summa för att vara på en svensk ambassad. Men det är också möjligt att svenska ambassaden har ett mer omfattande stöd till civilsamhället i just Zimbabwe. AI Zimbabwe har bokat ett möte med ambassaden nästa vecka och planerar att söka 250 000 USD (ca 2,5 milj SEK).

Varför vi vänder oss till styrelsen

Vår internationella fundraisingpolicy (2016) säger att vi som Amnesty International tar emot statliga medel, dock enbart för HRE. Den svenska styrelsen har dock haft en mer restriktiv hållning. I vår kommunikation med AIS så har AI Sverige krävt att vi ska konsulteras så snart andra sektioner/strukturer vill söka pengar hos svenska aktörer. Det finns ett styrelsebeslut som säger att vi ska bevaka detta¹ och det är därför vi vänder oss till er nu.

Lite historia

Den svenska styrelsen och årsmötet har diskuterat frågan många gånger från 80-talet (då fokus var på att ta emot statligt stöd) och framåt (där man på senare tid varit emot statligt stöd pga trovärdighets och opartiskhetsskäl). Vid ett flertal tillfällen har man drivit frågor på ICM. Om man är intresserad av den historiska bakgrunden kan man läsa vidare här. Annars kan man gå direkt till **Nulägesbeskrivning**

Senaste tillfället den svenska sektionen skrev en resolution var 2011 (då fokuserad på att den globala rörelsen inte skulle ta emot statliga medel). Resolutionen omarbetades tillsammans med AI Australien och beslut av ICM togs om att utreda effekten av ett eventuellt framtida totalförbud mot att ta emot offentliga bidrag.

I mars 2012 fördes följande diskussion:

Således fastslog styrelsen inte hur sektionen skulle förhålla sig till andra sektioners ansökningar om medel från svenska statliga organ och/eller uppmaningar att svenska sektionen söker statliga medel för andra sektioners eller IS räkning. Den hållning som styrelsen gav uttryck för genom beslutet ledde dock till att praxis även fortsatt varit att säga nej till förfrågningar av det slaget

Sofia Halth anser att, då årsmötet 2011 gav ett mycket starkt besked av att hela rörelsen bör vara emot användning offentliga medel borde det fortfarande vara upp till årsmötet.

1

2015-06-14/15 Junimöte 2015

§ 37 Statligt stöd

att uppdra åt sekretariatet att bevaka frågan om statligt stöd internationellt löpande och återrapportera till styrelsen vid behov eller senast till junimötet 2017;

Styrelsen fattade beslut om att svenska sektionen av Amnesty International inte ska ta emot offentliga medel,

Styrelsen diskuterade frågan ånyo i oktober 2013 och i protokollet står följande: *styrelsen instämmer i att årsmötet bör tillfrågas samt att det fortfarande finns en negativ inställning till att ta emot offentliga medel i styrelsen, även om flera tycker att det är viktigt att lyssna in internationella signaler och upprätthålla One Amnesty. Vad gäller frågan om att bistå andra sektioner som vill söka offentliga medel i Sverige undrar många i styrelsen vad "bistå" egentligen innebär och menar att det inte bör läggas stora resurser på det, utan snarare på nivån att ge information.*

(Styrelsen beslutar att:)

att svenska sektionen i väntan på de internationella riktlinjerna kring mottagandet av offentliga medel, säger nej till IS eller andra sektioner som vill söka offentliga medel för bistånd och HRE i Sverige, att uppdra åt sekretariatet att därefter återkomma till styrelsen, för diskussion och beslut nästa gång svenska sektionen får en förfrågan från IS eller annan sektion om att söka offentliga medel för bistånd och HRE i Sverige, att i dagsläget, till årsmötet inte föreslå förändringar av svenska sektionens policy för mottagande av offentliga medel, att uppdra åt sekretariatet att återkomma senast till februari 2014 med plan för hur svenska sektionen internationellt tar vidare utestående frågor kring frågan om offentligt stöd,

Under 2015 kommer frågan upp igen (baserat på ovanstående att-sats från 2014) och följande beslut fattas:

§ 37 Statligt stöd

att uppdra åt sekretariatet att bevaka frågan om statligt stöd internationellt löpande och åiterrapportera till styrelsen vid behov eller senast till junimötet 2017; att uppdra åt sekretariatet att senast i november 2015 i styrelsens forum rapportera hur riktlinjerna för statligt stöd ser ut idag och vilka beslut som finns i svenska sektionen om mottagande av statligt stöd. (genomfördes juni 2015)

I januari 2016 kom slutligen den internationella fundraisingpolicyn (baserat på utredningen), godkänd av den internationella styrelsen. Man beslutade att fortsatt ha statligt stöd till HRE men inte till bistånd (då det var en försvinnande liten del).

Nulägesbeskrivning

Tora och jag har diskuterat frågan tidigare eftersom vi har sett ett behov av att diskutera hur vi ställer oss till den nya fundraisingpolicyn. Eftersom frågan inte har varit akut så har vi tänkt ta upp den i ett senare skede för att skapa utrymme för frågor som vi bedömt vara mer tidskritiska och/eller viktiga.

Eftersom vi inte har tagit principdiskussionen har vi inte heller ett självklart svar på hur vi ska svara när vi får en förfrågan nu när den internationella policyn är på plats.

Hur vi går vidare

På kort sikt bör vi svara AI Zimbabwe om deras förfrågan om vi är ok med deras planer. På lite längre sikt vill vi ha en principdiskussion till hur den svenska sektionen ska förhålla sig till

den nya fundraisingpolicyn. Vill den svenska sektionen fortsätta att driva att vi inte ska ta emot statligt stöd eller vill vi anpassa oss till den internationella policy (och ev i vilken utsträckning). Eller om det finns fler alternativ.

Ställningstagande till AI Zimbabwes förfrågan

Frågan är om den svenska styrelsen vill stå kvar vid sitt beslut om att inte tillåta andra sektioner att söka svenska medel eller om man vill göra ett undantag (i avvaktan på en principdiskussion) med tanke på att det finns en ny policy.

Att den svenska sektionens tycker att statligt stöd är problematiskt och att vi vill konsulteras är en inställning som bör vara väl känd på internationella sekretariatet. De bör också vara medvetna om att en konsultation med en styrelse tar tid.

Å andra sidan har vi *inte* kommunicerat att andra sektioner *inte* får söka svenska pengar och därmed lämnat öppet för tolkningen att det är möjligt att söka svenska statliga medel bara man konsulterar med oss först.

För många mindre sektioner kan pengar för HRE vara en oerhört viktig inkomstkälla och utgöra en stor del av deras budget och därmed möjlighet att bedriva verksamhet. Således bör vi vara medvetna om att vårt beslut kan ha stor betydelse för AI Zimbabwe.

För att undvika att försätta andra sektioner, och själv hamna i, liknande situationer kan vi välja att tydligt kommunicera till AIS att den svenska sektionen inte kommer att godkänna några att någon annan sektion söker svenska statliga medel innan vår styrelse haft möjlighet att ha principdiskussionen.

OM styrelsen väljer att låta AI Zimbabwe söka pengar på ambassaden bör vi vara väldigt tydliga med att detta är ett undantag som vår styrelse gör.

Vi är fullt medvetna om att det kan finnas många åsikter om detta och att det är en komplex fråga och har ingen avsikt att inleda ett PC-beslut om det inte är så att styrelsen är rörande överens. Alternativt så får vi ta frågan på styrelsens marsmöte.

Förslag på hantering framåt av principfrågan

Det här är första förfrågan som vi fått på tre år så om vi är tydliga med AIS så är det inte nödvändigtvis en tidskritisk fråga för den svenska sektionen. Däremot så kan det förstås ha betydelse för sektioner som skulle kunna söka och få svenska statliga medel.

För vår del i den svenska sektionen skulle vi kunna ta fram underlag för en principdiskussion tidigast i höst. Vi har tillfrågat AIK och de kan hjälpa till med detta.